

เทศน์เช้า วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากุด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เขามาถามว่าการฉันมังสวิรัต การกินเจเป็นประโยชน์ไหม เราบอก เป็นประโยชน์ เพราะว่าการฉันอาหาร พระพุทธเจ้าบอกไว้แล้วว่า อาหารอย่างหยาบคืออาหารเนื้อสัตว์ อาหารอย่างกลางคืออาหารเนื้อสัตว์กับผัก แล้วอาหารอย่างละเอียด อาหารอย่างเบา

อาหารอย่างหยาบ อาหารอย่างกลาง อาหารอย่างละเอียด พระพุทธเจ้าสอนไว้แล้ว แล้วบอกว่าการปฏิบัติมันจะมีผลไหม? เราบอก มีผล มีผลแน่นอน

ขนาดเวลาเราอดอาหาร ถ้าเรากินอาหารอย่างหยาบ กินเนื้อสัตว์ มันต้องมีบาปมีกรรม เรียบอกว่ามันเป็นไปได้เลยที่ไม่มีบาปมีกรรม สิ่งที่มีมันเป็นอยู่ในโลกนี้มันมีอยู่แล้ว พอสิ่งที่มีมันมีอยู่ เขาใช้ประโยชน์จากมัน อย่างสัตว์เวลามันเกิดขึ้นมาแล้วมันต้องตาย เนื้อมันเป็นประโยชน์ไหม ให้มันเป็นประโยชน์ถ้ามันเป็นประโยชน์

เขาบอกว่าแต่ก่อนมันตายเอง เดี่ยวนี้มีโรงฆ่าสัตว์ คนฆ่าสัตว์แล้วมันก็ต้องมีกรรม อันนั้นเราเทียบว่า ถ้าพวกเรามีศีล ๕ หมด กฎหมายไม่มีความจำเป็นเลยถ้าเรามีศีล ๕ สมบูรณ์กัน แต่มันเป็นไปได้ไหมที่คนเราจะมีศีล ๕ นี้ก็เหมือนกัน สิ่งที่มีมันเป็นไปไม่ได้ พระพุทธเจ้าไม่บัญญัติหรือ สิ่งที่มีมันเป็นไปไม่ได้ ถึงบอกมันไปค้ำกับปาณาติปาตา ถ้าอย่างนั้นแล้วมันเป็นโมฆะ สิ่งนั้นเป็นโมฆะ พระพุทธเจ้าห้ามแต่คนดี คนดีไม่ให้ทำความชั่ว คนดีให้แบบว่า ถ้าเราฆ่าสัตว์ ทุกคนมันรักชีวิตทั้งหมด แต่คนที่อยากมีกำไรอยากมีฐานะเขาทำอย่างนั้น มันเป็นเจตนาของเขา เขาคิดอย่างนั้นเป็นเรื่องของเขา

ในศาสนาอื่นเขาสอนว่าการฆ่าสัตว์เป็นอาหารนี้ไม่เป็นบาปเลยนะ ในศาสนาอื่นสอนขนาดนั้น แต่ของเรา คนดี การฆ่าสัตว์มันก็เป็นสิ่งที่เป็นบาปอกุศลแน่นอน เพราะว่ามีสัตว์รัก

ชีวิตของมัน แล้วเราไปทำลายชีวิตของมัน มันต้องมีความทุกข์ยากของมัน มันมีความทุกข์ของมัน ถึงว่าจะไม่ให้เบียดเบียนกัน นี่ถึงไม่เป็นโมฆะ ศีลข้อแรกก็ไม่เป็นโมฆะ

สิ่งที่เขาเกิดขึ้นมา โลกเขาเป็นอยู่อย่างนั้น อาศัยโลกเขาเป็นอยู่อย่างนั้น ถึงบอกว่า เขาเป็นความดีไหม? เป็นความดี แต่เป็นความดีกึ่งแขนงเท่านั้นเอง ไม่ใช่ความดีทั้งหมด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้เป็นความดีทั้งหมด เห็นทั้งหมดเลยว่าสัตว์โลกควรจะเป็นอย่างไร พุคเป็นตัจจะ ตัจจะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากว้างขวางกว่า นั่นเป็นความดี

มาพูดถึงในหนังสือพิมพ์มติชนก็เหมือนกัน พูดถึงว่า ในการที่ว่า ชนธ เวลาคอนตายไปแล้ว มันเวียนตายเวียนเกิด

เวียนตายเวียนเกิดอย่างนั้นมันเป็นความเห็นของโลกนะ ความเห็นของวัตถุ สิ่งที่ยืนตายเวียนเกิดมันเป็นไปได้ คนเราเป็นคนทำกรรมไว้คนหนึ่ง เวลาตายไปแล้วเป็นคนไปรับกรรม มันเป็นคนไม่ยุติธรรม เป็นคนใหม่ เพราะคนเก่ามันตายไปแล้ว คนเก่ามันตายไปแล้ว ถึงบอกว่ามันไม่ใช่คนคนนี้ไปเกิด คนคนนี้เป็นสถานะ เป็นภพเป็นชาติ ถ้าอย่างนั้นภพชาติหนึ่งมันก็ไม่เป็นอิสระของมันสิ

ภพชาติเป็นอิสระของมัน เห็นไหม ฉะนั้น ภพชาติมันเกี่ยวกันไป มันเกี่ยวกันไปกับจิตใต้สำนึก ทำไมคนจรตนิสัยมันถึงไม่เหมือนกัน จรตนิสัยของคนไม่เหมือนกันเพราะมันสะสมมาเป็นนานเป็นแสนนาน สิ่งที่เป็นสันดานไป มันเป็นภพเป็นชาติไป

ดูอย่างพระสารีบุตรสิ เป็นพระอรหันต์ เห็นไหม เวลาพระอรหันต์เดินข้ามคลอง คนที่นิมนต์ไป นี่ไปฟ้องพระพุทธเจ้าว่าพระสารีบุตรไม่สำรวมเลย ขนาดเดินข้ามคลองยังโคดข้ามคลอง พระพุทธเจ้ายังบอกว่า พระสารีบุตรนี้แต่เดิมชาติก่อนเป็นลิง ทำไมมันเป็นลิงมาได้ แล้วมาเกิดในชาตินี้เป็นพระสารีบุตร เห็นไหม แต่ก่อนชาติมันมีอยู่ นิสัยสันดานมันถึงสะสมมา สิ่งทีสะสมมันเป็นจิตใต้สำนึก ตัวจิตใต้สำนึกมันเป็นตัวพาไปเกิด เวลาเกิดขึ้นมาก็เป็นคนใหม่ๆ ไป

นั่นนะความคิดของโลก ความคิดนี้มันคิดได้ชั้นหนึ่ง ความดีของเราก็เหมือนกัน ถ้าเป็นการทำคุณงามความดี เราจะทำของเรา เราเหมือนเด็ก พอเจออะไรเป็นคุณงามความดี มันก็ว่าสิ่งนั้นเป็นคุณงามความดี แล้วอันนี้ขวางโลกไปหมดเลย

คุณงามความดีเล็กๆ คุณงามความดีอย่างผู้ใหญ่มันยังมีอีกมากมายมหาศาลเลย ไปเกาะเกี่ยวสิ่งนั้น พระพุทธเจ้าถึงสอนว่า “มรรคหยาบฆ่ามรรคละเอียด” ถ้าเรามีความดีอย่างหยาบๆ เราติดความดีอย่างหยาบ เราจะทำความดีอย่างละเอียดไม่ได้เลย เหมือนเด็ก ความเห็นของเด็กอย่างหนึ่ง ความเห็นของผู้ใหญ่อย่างหนึ่ง ความเห็นของคนที่มีอายุมากจะเป็นอย่างหนึ่ง เพราะมันผ่านโลกมามาก ประสบการณ์มันจะมีมาก

นี่มันเริ่มต้นเข้าไป พอไปเจอว่าสิ่งที่พระพุทธเจ้าสอนไว้ก็เชื่อ พอเชื่อว่าอันนี้เป็นความจริง แล้วจับแขนงเดียว จับความจริงของตัวเองแล้วก็ว่าเป็นความจริง แล้วอย่างอื่นค้ำไปหมดเลย มันถึงว่าเป็นโลกียะ ถ้าเป็นเรื่องโลกียะ เป็นความคิดของโลก เพราะพวกนี้ไม่เคยประพฤติปฏิบัติ

ถ้าประพฤติปฏิบัติ มันจะเห็นความสำคัญของใจว่าสิ่งนี้ต้องปล่อยวางทั้งหมด แม้แต่ใจตัวเองยังต้องทำลาย เวลาทำลาย ทำลายขั้นๆ เข้ามา ทำลายทั้งหมดเลย แล้วสุดท้ายต้องไปทำลายตัวเอง ถ้าไม่ทำลายตัวเอง ตัวนั้นเป็นตัวภวาสวะ ตัวนั้นเป็นตัวภพ ตัวภพเป็นตัววิชชาเป็นตัวพาเกิดพาดาย มันจะทำลายทั้งหมดเลย ทำลายด้วยมรรคญาณ มรรคญาณทำลายเข้ามา มันจะเห็นความละเอียดขนาดนั้น ถ้าเห็นความละเอียดขนาดนั้นทำลายเข้ามาๆ มันจะเห็นว่าสิ่งที่เป็โลกนี้มันเป็นสิ่งที่หยาบ เป็นวัตถุ

มันเหมือนกับนักกฎหมายกับนักรัฐศาสตร์ฝ่ายปกครอง นี่เหมือนกัน นักกฎหมายก็ตีความกฎหมายตามแง่ของกฎหมาย นี่ก็เหมือนกัน เวลาคิดถึงเรื่องโลก ว่าเรื่องโลกต้องเป็นอย่างนั้น เป็นสูตรสำเร็จ เป็นวิทยาศาสตร์ ต้องพิสูจน์ได้ขนาดนั้นเป็นขนาดนั้น แต่ไม่คิดว่าสิ่งนี้มันเคลื่อนไปมันเป็นธรรม สิ่งที่เป็นธรรม จะเป็นรัฐศาสตร์มันก็มีกฎหมายคุ้มครองเหมือนกัน ก็มีธรรมวินัยต้องมีวินัยเหมือนกัน มีวินัยคุ้มครองเข้ามา ถ้าไม่มีศีล จะทำสมาธิขึ้นมาได้อย่างไร ถ้าไม่มีสมาธิขึ้นมา มันก็เป็นความคิดของโลกเขาไป ถ้าเป็นความคิดของโลกก็คิดแบบเขา ถ้าคิดแบบเขาก็คิดหน้าเดียว คิดแง่เดียว คิดมุมเดียว คิดแบบขวางโลก ไม่คิดรอบตัว

ถ้าคิดรอบตัวแล้ว สิ่งนี้เริ่มต้น เราปฏิบัติมีศรัทธา เมื่อก่อนถ้าเรามาใส่บาตร เราคิดว่ากว่าเราจะใส่บาตร เราคิดว่าเราทำได้อย่างไร แล้วใส่บาตรเราก็ยึดนะ “ต้องกินของฉัน ต้องทำของฉัน” เดียวนี้พอมันพัฒนาขึ้นไปมันก็ปล่อย มันสำเร็จตรงนั้น มันเป็นไปไม่ได้หรอก สิ่งที่ว่าทุกอย่างต้องให้ผ่านกระบวนการที่ว่าเราสนใจ มันเป็นไปไม่ได้

เหมือนการตักบาตร ยิ่งวันพระนี่คนตักบาตรมากนะ คนทำบุญมาก เราไม่อยากทำบุญเลย ถ้าทำบุญไปแล้วพระไม่ได้ใช้ประโยชน์ของเรา นี่คิดผิด สิ่งนี้มันเป็นแค่สื่อ สื่อเฉยๆ แต่จริงๆ มันคือเจตนา คือหัวใจที่มันได้สละทานออกไป ถ้าเราได้สละทานออกไป ปฏิภาหฺก ผู้ให้ให้ด้วยความบริสุทธิ์ ผู้รับ รับด้วยความบริสุทธิ์ บุญเกิดตรงนั้นไง แล้วสิ่งที่บุญเกิดตรงนั้น สิ่งที่ทำนี่เป็นการทำคุณงามความดีอีก ทำต่อไปมันเป็นประโยชน์กับเรา

“ถ้าอย่างนั้นเป็นคุณงามความดี พระที่เวียนเทียน บิณฑบาตเวียนเทียนก็เป็นความดี”... อย่างนั้นเราเห็นแล้วมันก็รับไม่ได้

พระพุทธเจ้าฝาก เห็นไหม ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ฝากศาสนาไว้กับเรา นี่มันก็ตรวจสอบศาสนาไว้กับเรา ถ้าพระทำอย่างนั้น เจตนาเขาไม่บริสุทธิ์ ปฏิภาหฺกมันก็ไม่บริสุทธิ์ ทำไปมันจะได้อะไร เพราะเขาตั้งใจว่าเอาไปเวียนเทียน เอาไปทำประโยชน์ของเขา

แต่ว่าถ้าเราใส่บาตรไปแล้ว พระฉันแล้วเหลือให้ญาติโยมไป นั่นนะมันเป็นทานสองต่อสามต่อขึ้นมา มันเป็นประโยชน์ขึ้นมา สิ่งนี้เป็นประโยชน์ แต่เราว่าต้องใช้ของเรา ต้องเป็นของเรา นี่มันคิดออก มันคิดแบบหยาบๆ

ถ้าคิดแบบละเอียด ปฏิภาหฺกสมบูรณ์แล้ว ทำบุญสมบูรณ์แล้ว เราให้ไปสมบูรณ์แล้ว สิ่งนี้เป็นความสมบูรณ์ บุญกุศลเกิดขึ้นมาสมบูรณ์ มันปล่อยขึ้นมา เป็นผู้ใหญ่ขึ้นมาๆ เพราะมันเป็นเรื่องของนามธรรม เรื่องของใจ เพราะใจมันปล่อย ใจมันไม่ยึด ใจนี้ปล่อยเป็นชั้นๆ เข้ามา เป็นชั้นๆ เข้ามา พอปล่อยเข้ามา เป็นผู้ใหญ่ขึ้นมา วุฒิภาวะของใจมันจะสูงขึ้นๆ

เหมือนกัน แล้วถ้าเราไปอ่านนะ มันเหมือนกับเอาเด็กมาสอนผู้ใหญ่ นะ หนังสือพิมพ์นั่นนะ มันเหมือนเอาเด็กมาสอนผู้ใหญ่ เพราะความเห็นกับความเห็นก็แค่นั้นเอง ความเห็นเขาแง่เดียว หน้าเดียวแล้วตีความแก้หน้าเดียว ตีความหน้าเดียวก็ต้องเป็นแบบนั้น แต่มันก็ต้องตอบโต้ ออกไปอย่างนั้นว่ามันเป็นการเกิดตายจากจิตดวงนั้น แต่สถานะมันเป็นอีกอย่างหนึ่ง ถ้าเกิดตายโดยอย่างนั้น มันก็ไปเข้ากับพวกพราหมณ์ พราหมณ์ที่ว่าเป็นอัตตา จิตนี้เป็นอัตตาทั้งหมดเลย แต่ของเราไม่เป็น

นี่อัตตา เพราะถ้าเป็นอัตตา คนดีต้องเกิดเป็นคนดีตลอด คนชั่วต้องเกิดเป็นคนชั่วตลอด นี่ไม่อย่างนั้น นี่พลิกไปพลิกมา พลิกมาพลิกไปแล้วแต่กิเลส แล้วแต่ความผูกพันของใจ นี่พลิกไป

ดูอย่างพระโมคคัลลานะเป็นพระอรหันต์ แต่เคยฆ่ามารดาไว้ เวลาเป็นพระอรหันต์แล้วเขายังมาฆา
นี้ต้องโดนทุบตาย พระโมคคัลลานะเป็นพระอรหันต์แต่โดนทุบตาย กรรมส่วนที่เป็นกรรม

ถึงว่าถ้าดีต้องดีตลอด ชั่วต้องชั่วตลอด เคยผิดพลาดเข้ามาส่วนหนึ่ง เคยฆ่ามารดาไว้ เคย
ทำลายมารดาถึงแก่ชีวิต กรรมอันนั้นมันรุนแรงมาก ถึงเป็นพระอรหันต์แล้ว แต่เศษของกรรม ไม่
เข้าถึงใจของพระโมคคัลลานะ เพราะพระโมคคัลลานะโดนทุบตายแล้วยังเอาใจรวมร่างกายนั้น
ไปลาพระพุทธเจ้า แล้วกลับมาที่เก่า แล้วคลายฤทธิ์ออก

สิ่งที่ผิดพลาดมันก็เคยมีมา สิ่งที่มีความถูกต้องมันก็เคยมีมา กุศลอกุศลเกิดกับใจเรามาตลอด
แล้วเราพัฒนาขึ้นไป มันจะสูงขึ้นมาๆ มันจะเห็นสภาวะแบบนี้ ถึงไม่ตายตัว ถึงที่สุดแล้วธรรมนี้
มันไปได้รอบ ธรรมและวินัย วินัยนี้ตายตัว แต่ธรรมไม่ตายตัว ธรรมนี้เพื่อสภาวะธรรม

อย่างวินัยตายตัว เห็นไหม อย่างการลงอุโบสถ ถ้าลงอุโบสถผิด พระไปเห็นว่าเป็น
ความผิด ถ้าร่วมลงอุโบสถก็เป็นอาบัติ แต่ในเมื่อมันเป็นวินัย แต่ถ้าเป็นสภาวะธรรม ถ้าเราใจทักขึ้น
ไปอย่างนี้ เรามีเสียงน้อย กว่าเขามีมากกว่า นี่ใจทักไปทำให้สังฆกรรมนั้นเสียหาย นี่ธรรม
สภาวะธรรม ถึงให้หนึ่งไว้ พระพุทธเจ้าบอกว่าให้หนึ่งไว้ ให้ค้ำไว้ในใจว่าเราไม่เห็นด้วยกับการ
กระทำสิ่งนี้ เราไม่เห็นด้วย แล้วเราไม่เป็นอาบัติ เห็นไหม วินัยมันยกเว้นได้ มันมีกรณีบัญญัติ มัน
มีข้อยกเว้น ยกเว้นการเป็นอาบัติ

แต่ถ้าไม่อย่างนั้นนะ ปรับทุกกฎทั้งหมดเลย ถ้าทำสังฆกรรมผิดพลาดนี้ปรับอาบัติๆๆ ปรับ
อาบัติทั้งนั้นเลย แต่ถ้าเรารู้ว่ามันถูก แต่พูดแล้วเขาไม่ฟัง ไม่ปรับอาบัติด้วย แล้วเราค้านด้วย นี่
ธรรมเหนือกว่า นี่ก็เหมือนกัน สภาวะธรรมเห็นเข้ามาอย่างนั้น อันนั้นมันหยาบ ตอบแบบหยาบๆ
ตอบแบบโลก แล้วตอบแบบเด็กๆ แต่เป็นความเห็นของเขา เพราะเขามีความเห็นอย่างนั้น

ถ้าความเห็นของเรา ถึงว่า ศาสนาพุทธนี้ละเอียดอ่อนมาก ศาสนาพุทธเป็นศาสนาของ
ปัญญา จะเข้าถึงด้วยปัญญา เราถึงได้ศึกษาของเราขึ้นไป เราจะพัฒนาของเราขึ้นไป เราจะเห็นตาม
ความเป็นจริง เอวัง